

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **T. T., a. s.**, T., O. zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Z. Č., s. r. o., so sídlom v B., proti žalovanému: **S., s. r. o.**, Ž., zastúpeného kanceláriou D., s. r. o., B., **o určenie, že žalovaný nie je oprávnený k výkonu záložných práv**, ktorá sa vedie na Okresnom súde v Topoľčanoch pod sp. zn. 8 Cb 123/2010, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo 7. júna 2011, č. k. 15 Cob 113/2011–363, jednomyseľne takto

r o z h o d o l :

Napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre zo 7. júna 2011, č. k. 15 Cob 113/2011–363 **z ru š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa uznesením z 3. januára 2011, č. k. 8 Cb 123/2010–275 v znení nasledujúcich opravných uznesení z 2. februára 2011, č. k. 8 Cb 123/2010–316 a 18. apríla 2001, č. k. 8 Cb 123/2010–356 čiastočne vyhovel návrhu žalovaného na nariadenie predbežného opatrenia a uložil žalobcovi (v uznesení je nesprávne uvedené procesné postavenie účastníkov. Postavenie žalobcu a žalovaného v konaní zostáva nezmenené i keď sa rozhoduje o návrhu žalovaného) povinnosť zdržať sa podania žiadosti alebo návrhu na zápis zániku záložného práva pre žalovaného ako záložného veriteľa k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcu zapísaných na Správe katastra Topoľčany nachádzajúcich sa v katastrálnom území T. na LV č. 657 vymenovaných vo výroku uznesenia. Vo zvyšku návrh zamietol.

Krajský súd v Nitre, rozhodujúc o odvolaní žalobcu napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. V dôvodoch

uviedol, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa nezodpovedá § 157 ods. 2 O. s. p. nakoľko absentuje vysvetlenie skutočností, ktoré boli považované za preukázané, z ktorých dôkazov súd vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil preto rozhodnutie nie je presvedčivé. Táto skutočnosť by odôvodňovala zrušenie predmetného rozhodnutia, avšak podľa § 221 ods. 3 O. s. p. odvolací súd takto rozhodnúť nemohol, nakoľko v danom štádiu konania nebol dôvod na zastavenie konania. S poukazom na vyššie uvedené chyby nebolo možné ani rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť podľa § 219 O. s. p. Nakoľko žalovaný podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia po začatí konania, bolo jeho povinnosťou v zmysle § 102 ods. 1 O. s. p. preukázať potrebu dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania. Podmienkou na nariadenie predbežného opatrenia je tiež existencia právneho vzťahu, ktorý je predmetom konania vo veci samej. Z obsahu spisu ako aj z argumentácie žalovaného v odôvodnení návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nevyplýva súvis s predmetom konania vo veci samej a taktiež žalovaný právne relevantným spôsobom neodôvodnil nevyhnutnosť dočasnej úpravy pomerov vo vzťahu k samotnému predmetu konania.

Rozhodnutie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 8. júla 2011.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal odvolanie žalobca. Okrem vecnej nesprávnosti vytýka odvolaciemu súdu, že mu svojim postupom odňal možnosť konať pred súdom, čo zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) O. s. p.

Dovolateľ je toho názoru, že odvolací súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, odprel žalovanému možnosť dozvedieť sa o dôvodoch rozhodnutia, a navyše sa vôbec nezaoberal viacerými podstatnými argumentmi žalovaného, preto mu odvolací súd odňal možnosť konať pred súdom, čím automaticky porušil zásady práva na súdnu a inú právnu ochranu. Odôvodnenie obsahuje len rekapituláciu doterajšieho priebehu konania, argumentácie účastníkov a prvostupňového súdu a všeobecné zistenia odvolacieho súdu. Odvolací súd sa v tomto smere obmedzil len na veľmi stručný záver, že „Z obsahu spisu ako aj argumentácie žalovaného v odôvodnení návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nevyplýva vyššie uvedený súvis s predmetom konania vo veci samej a taktiež žalovaný právne relevantným spôsobom neodôvodnil nevyhnutnú dočasnú úpravu pomerov medzi účastníkmi konania taktiež vzťahu k samotnému predmetu konania“. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nezodpovedá požiadavke § 157 ods. 2 O. s. p. ani Ústavou

Slovenskej republiky garantovanému právu účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s nárokmi uplatňovanými na súde. Predmetné ustanovenie určuje povinnosť súdu presvedčivo a dostatočne odôvodniť rozhodnutie. Porušením tejto povinnosti je účastníkovi odopierané právo dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia súdu a tiež možnosť náležité skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov. Odôvodnenie má umožniť účastníkom konania posúdiť, ako v ich veci aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa riadil pri rozhodovaní vo veci samej. Odôvodnenie tak tvorí súčasť práva na spravodlivý súdny proces a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu. Nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia má tak v nadväznosti na vyššie uvedené za následok odopretie možností konať pred súdom, čo automaticky zasahuje do práva na súdnu a inú právnu ochranu garantovanú v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a v medzinárodných zmluvách. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že návrhu na vydanie predbežného opatrenia vyhovie.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie zamietnuť. Uviedol, že odvolací súd sa správne a dostatočne vyporiadal so skutkovým a právnym stavom, jeho rozhodnutie je správne a dostatočne odôvodnené, keď rieši a dáva odpoveď na všetky argumenty, ktoré sú rozhodujúce pre rozhodnutie. Nedostatky v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolací súd zhojil tým, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol s odôvodnením, že žalovaný nepreukázal potrebu dočasnej úpravy pomerov a nepreukázanie existencie vzťahu, ktorý je predmetom konania vo veci samej.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), dospel k záveru, že sú splnené procesné podmienky konania o dovolaní. Prejednal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania, keďže jeho nariadenie nepovažoval za potrebné (§ 243a ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu treba zrušiť, pretože má vadu podľa § 237 písm. f) O. s. p. Danosť tejto vady zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu a spôsob rozhodnutia súdu. Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia treba pritom rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Rozhodnutie súdu, až na výnimky stanovené zákonom (napr. § 157 ods. 4 O. s. p.) musí obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie. Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. musí súd v odôvodnení rozsudku podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozsudku a musí sa vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O. s. p., je nepreskúmateľné. Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu porušuje právo účastníka na spravodlivý súdny proces a v konečnom dôsledku mu odníma možnosť konať pred súdom (čo zakladá vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. a) O. s. p. v spojení s § 237 písm. f) O. s. p.), pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov. Keďže ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p. platí primerane i pre konanie na odvolacom súde (§ 211 ods. 2 O. s. p.), treba rovnako dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia aj pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Pravda súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu (jeho odôvodnenie) nezodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na riadne odôvodnenie súdnych rozhodnutí. Odhliadnuc od konštatlačnej časti uznesenia (popis obsahu rozhodnutia súdu prvého stupňa, odvolania a vyjadrenia k nemu) má odôvodnenie uznesenia dve časti. V prvej časti odvolací súd poukazuje na nedostatočné a nepresvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého

stupňa, ktoré nezodpovedá § 157 ods. 2 O. s. p a konštatuje, že znenie § 221 ods. 3 O. s. p neumožňuje odvolaciemu súdu zrušiť rozhodnutie súd prvého stupňa, pokiaľ zároveň nezastavuje konanie.

V druhej časti je odôvodnenie zamietnutia návrhu. Ako už bolo uvedené ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p. platí primerane aj pre odvolacie konanie. V prejednávanej veci odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa a nahradil ho vlastným zamietajúcim rozhodnutím. V takom prípade musí svoje zamietajúce rozhodnutie odôvodniť prinajmenšom tak, ako by ho mal odôvodniť súd prvého stupňa ak by návrh zamietal. Musí teda zhodnotiť a vyporiadať sa s argumentmi oboch procesných strán. V dovolaní napadnutom uznesení tak odvolací súd neurobil.

K odvolaniu žalobcu proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal žalovaný pomerne rozsiahle vyjadrenie, v ktorom reagoval na jednotlivé body odvolania, okrem iného aj na námietku nedostatku vecnej súvislosti medzi predbežným opatrením a konaním vo veci samej. Odvolací súd však zamietajúce rozhodnutie odôvodnil dvomi vetami so stručným konštatovaním, že z obsahu spisu a argumentácie žalovaného v návrhu na vydanie predbežného opatrenia nevyplýva súvis s premetom konania a žalovaný ani neodôvodnil potrebu dočasnej úpravy pomeru medzi účastníkmi. Žalovaný pritom v návrhu na vydanie predbežného opatrenia (č. 1. 1 spojeného spisu) a v jeho doplnení (č. 1. 266) podrobne uvádza dôvody, pre ktoré považuje nariadenie predbežného opatrenia za dôvodné a potrebné. Takéto odôvodnenie zmeňujúceho rozhodnutia nedáva dostatočný obraz o dôvodoch pre ktoré tak odvolací súd rozhodol, je nepreskúmateľné a predovšetkým nepresvedčivé.

Dovolací súd z uvedených dôvodov dospel k záveru, že odvolací súd konal v danej právnej veci inak, ako mu to ukladá Občiansky súdny poriadok v § 157 ods. 2 v spojení s § 211 ods. 2 O. s. p., a tým odporcom odňal možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f) O. s. p.

Výskyt niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. je vždy zo zákona dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, vydanému v konaní touto vadou postihnutom. Zároveň je tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté

rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v takom konaní nemôže byť považované za správne. Žiada sa uviesť, že prípustnosť dovolania, napriek tomu, že išlo o zmeňujúce uznesenie, bola daná len tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 237 O. s. p., keďže vzhľadom na § 239 ods. 3 O. s. p. dôvody uvedené v § 233 ods. 1 a 2 O. s. p. nezakladajú prípustnosť dovolania proti uzneseniu o predbežnom opatrení.

Vychádzajúc z uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu v jeho napadnutých častiach a vo výroku o trovách konania zrušil a vec mu vrátil v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie (§ 243b ods.1, 2 O. s. p.).

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. októbra 2011

JUDr. Peter Dukes, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková